

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jany Zemaníkovej a členov senátu JUDr. Evy Hudobovej a Mgr. Ľubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: **O., M., X., IČO: X.**, právne zastúpený M., advokátka, C., B., proti žalovanému: **U., a. s. L., B., IČO: X.**, **o zaplatenie 3 091 523,40 Sk s prísl.**, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 3Cob/196/07-257 1105227269, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie **z a m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Bratislava I. v Bratislave rozsudkom č. k. 26 Cb 116/2005–209 zo dňa 21. 08. 2007 rozhodol tak, že konanie v časti istiny o 255 771,45 Sk zastavil, žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi 2 835 751,95 Sk úrok z omeškania vo výške 10% zo sumy 2 800 000,-- Sk ročne, štátu zaplatiť trovy konania vo výške 185 490,– Sk, a žalobcovi trovy konania vo výške 213.474,10 Sk. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že žalobca si uplatnil právo z titulku neplatenia z poistenej zmluvy č. 1137002587 zo dňa 24. 06. 2003, na základe vzniku poistnej udalosti. Konštatoval, že k vzniku poistnej zmluvy došlo, žalovaný nepreukázal žiadne vedomé porušenie tejto zmluvy, ktoré by malo za následok vznik poistnej udalosti a uviedol, že pokiaľ žalovaný mal za to, že zabezpečenie je nepostačujúce, uzavretie

poistenej udalosti mohol odmietnuť. K nároku na náhradu škody vo výške 35 751,95 Sk, uviedol, že túto žalobcovi podľa § 420 Občianskeho zákonníka priznáva. Nárok na úrok z omeškania označil za dôvodný, lebo za nepochybné označil, že žalovaný sa do omeškania s plnením poistného dostal. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 a 3 O. s. p.

O odvolaní proti tomuto rozsudku rozhodol ako súd odvolací Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 3 Cob 196/07-257 zo dňa 16. 04. 2008 tak, že rozsudok Okresného súdu Bratislava I v Bratislave, v napadnutej vyhovujúcej časti vo výške 835 751,95 Sk s príslušenstvom, zmenil tak, že žalobu zamietol a v súvislosti s výrokom o náhrade trov konania štátu zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť na náhradu trov konania štátu 100 000,- Sk. Žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania vo výške 50 142,- Sk.

Po preskúmaní prvostupňového rozhodnutia, odvolací súd zistil, že účastníci konania uzavreli dňa 24. 06. 2003 poistnú zmluvu č. 1137002587 na poistenie majetku, súčasťou ktorej boli Všeobecné poistné podmienky a dve klauzuly. Konštatoval, že klauzula č. 04L004, ktorá hovorí o zabezpečení miesta poistenia a zaradení do rizikovej triedy č. 5, na ktorej je prehlásenie, že poistník svojím podpisom potvrdzuje, že predmet poistenia je zabezpečený v zmysle uvedených dojednaní klauzuly, a že ďalšou klauzulou 04L005 s podtitulom sejfy, trezory a schránky, ktorá v bode 5 sa uvádza, že touto klauzulou sa v sejfe trezore, alebo uzamknutej schránke, ktorá v závislosti od výšky poistnej sumy dojednanej pre položku predmetu poistenia, spĺňa kritéria uvedené v bode 6, tejto klauzuly. Z obsahu klauzuly 6 zistil, že táto stanovuje, že plnenie poistiteľa, je pre každý druh schránky, sejfy, trezora popísaný v tejto klauzule obmedzené limitom plnenia, ktorá závisí od spôsobu zabezpečenia poistených vecí v čase poistnej udalosti. Uviedol, že táto klauzula však neobsahuje vyhlásenie, že predmet poistenia je zabezpečený pre vybraný limit plnenia, na základe čoho odvolací súd dospel k záveru, že podpisom účastníkov sa iba deklarovalo, že poistiteľ oboznámil poistníka s povinným zabezpečením pre určitý limit plnenia a poistník vzal na vedomie, že pre nárok na poistné plnenie určitého vybraného limitu plnenia, musí spĺňať konkrétny druh zabezpečenia predmetu poistenia. Žalobca ako poistník, si určil limit plnenia do 6 miliónov Sk, s poistnou sumou pre hotovosť a drahé kovy v sume 2 700 000,- Sk. S odkazom na znalecký posudok predložený žalovaným, ako aj certifikát spoločnosti I. za preukázané označil, že žalobca nemal predmet poistenia zabezpečený

do limitu plnenia, podľa bodu 6 písmeno e/ klauzuly 04L005, ale podľa písmena d/ limitu plnenia 2 000 000,- Sk. Odvolací súd sa nestotožnil s vysloveným názorom prvostupňového súdu, že žalovaný ako poisťiteľ uzavretím poisťnej zmluvy, na základe predošlej obhliadky miesta poistenia deklaroval i príslušné zabezpečenie určitého limitu poistenia, podľa klauzuly 04L005. Podľa názoru odvolacieho súdu, táto klauzula určovala poistenému, ako má byť predmet poistenia zaistený, aby v prípade poistenej udalosti mal právo na poistné plnenie v určenom limite poistenia. Podľa dokazovania odvolacieho súdu žalobca nepreukázal, že zabezpečil predmet poistenia na určený limit plnenia. Za pochybenie prvostupňového súdu, odvolací súd označil, keď tento podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uznal dôvodnosť nároku na náhradu škody za vyrubené penále za nezaplatenú daň v lehote splatnosti, nakoľko odvolací súd nezistil protiprávne konanie žalovaného a príčinnú súvislosť zavinenia žalovaného so vzniknutou škodou. Žalovaný iba spôsobil omeškania vyplateného poistného plnenia, ktoré bol povinný vyplatiť žalobcovi do 15 dní po skončení šetrenia, a preto mu bola právom uložená povinnosť podľa § 517 Občianskeho zákonníka, zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania z poistného plnenia 2 000 000,- Sk. Z uvedených dôvodov odvolací súd v napadnutej vyhovujúcej časti v sume 835 751,95 Sk prvostupňové rozhodnutie zmenil podľa § 220 O. s. p. tak, že žalobu ako nedôvodnú zamietol. Výrok o náhrade trov konania štátu zmenil podľa § 220 O. s. p. tak, že uložil zaplatiť sumu 100 000,- Sk, zodpovedá úspešnej časti žalobného návrhu žalobcovi, ako neúspešnému v konaní. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením 142 ods. 1 O. s. p. a úspešnému žalovanému priznal v odvolacom konaní len trovy na súdnom poplatku za odvolanie vo výške 50 142,- Sk.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu s vyznačenou právoplatnosťou 26. 06. 2008 podal žalobca v zákonnej lehote dovolanie, podaním doručeným súdu 17. 07. 2008 v zastúpení advokátom a navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť na nové konanie. Podľa žalobcu mu patrí právo v takej výške, v akej rozhodol súd v prvostupňovom konaní. Podľa žalobcu odvolací súd neskúmal pravdivosť tvrdení žalovaného, pričom žalovaný mal ponúknuť iné zmluvné podmienky sťažovateľovi, resp. s ním uzavrieť novú poisťnú zmluvu, čo žalovaný však neurobil a naďalej prijímal plnenie od sťažovateľa a podľa vyššieho stupňa zabezpečenia predmetu poistenia. Inak povedané podľa žalobcu žalovaný zanedbal svoje zmluvné povinnosti a úplne odmietol plniť, hoci trestné konanie a znalecký posudok a napokon aj súdne dokazovanie, jednoznačne preukázali, že sťažovateľ neurobil žiadnu

chybu a vedome, alebo v ľahostajnosti sa nedopustil žiadneho konania, ktoré by odôvodňovalo taký postup, aký zaujal vo veci žalovaný. Podľa žalobcu z uzavretej poisťnej zmluvy č. 1137002587 pri druhu poistenia krádež a lúpež, boli predmetom poistenia prevádzkovo-obchodné zariadenia na poistnú sumu 500 000,- Sk, zásoby na poistnú sumu 100 000,- Sk, hotovosť, drahé kovy a ceniny na poistnú sumu 2 700 000,- Sk náklady na odstránenie následkov na poistnú sumu 50 000,- Sk, peniaze v registračnej pokladni na poistnú sumu 50 000,- Sk a uviedol, že poistnú zmluvu uzavrel sťažovateľ po obhliadke miesta poistenia pracovníkom žalovaného, na návrh pracovníka žalovaného. Predmetná poisťná zmluva, bola uzavretá na dobu neurčitú s účinnosťou od 01. 07. 2003 a dňa 24. 01. 2004, došlo k poistenej udalosti krádeži vlámaním. Podľa žalobcu hotovosť a drahé kovy, boli poistené na poistnú sumu 2 700 000,- Sk a z uvedeného dôvodu mal byť predmet poistenia zabezpečený v zmysle písmena e/ klauzuly 04L005 s limitom plnenia do 6 000 000,- Sk. Žalobca zobral v časti návrh na začatie konania späť, ale v časti hotovosť, drahé kovy a ceniny a zásoby, to jest časť listiny 2 800 000,- Sk s úrokmi z omeškania vo výške 10% ročne od 05. 05. 2004 do zaplatenia a istiny 35 751,95 Sk, trvá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky prejednal dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 242 O. s. p. ako podané v zákonnej lehote, spĺňajúce náležitosti stanovené § 242 O. s. p., s tým, že prípustnosť dovolania je daná ustanovením § 238 ods. 1 O. s. p.

Predmetom dovolania, je časť rozsudku odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd zmenil prvostupňové rozhodnutie, teda časť 835 751,95 Sk s príslušenstvom, ktorú sumu odvolací súd na rozdiel od prvostupňového súdu, označil za právne nedôvodnú. Suma 835 751,95 Sk, predstavuje rozdiel sumy priznanej prvostupňovým rozhodnutím 2 835 771,- Sk a sumy priznanej odvolacím súdom 2 000 000,- Sk.

Základnou otázkou pre posúdenie dôvodnosti dovolania je, či odvolací súd dospel k správneému záveru, že žalobca nezabezpečil predmet poistenia na určený účel plnenia. Určujúcou otázkou pre toto posúdenie je výklad klauzúl 04L004 a 04L005, ako súčasti poisťnej zmluvy 1137002587. Fakt, že poisťná zmluva bola riadne uzavretá, ktorej súčasťou boli Všeobecné poisťné podmienky a citované dve klauzuly, sporný nie je. Z klauzuly 04L004 „zabezpečenie miesta poistenia“: na strane 43 v spise, hovorí o dojednaní spôsobu zabezpečenia špecifikovaného v bodoch 1.-5., a že poisťník svojim podpisom potvrdzuje, že

predmet poistenia je zabezpečený v zmysle hore uvedených dojednaní klauzuly. Fakt, že klauzula 04L004, je opatrená podpisom zástupcu poisťovne a poistníka, sporný nie je. Z klauzuly č. 04L005, označenej ako „sejfy a trezory a schránky vyplýva, že presne špecifikuje, čo je schránka, sejf, trezor, a že touto klauzulou sa dojednáva, že poistenie sa vzťahuje na predmety poistenia, ktoré sú uložené v sejfe, trezore, alebo inej uzamknutej schránke, ktorá v závislosti od výšky poistenej sumy, dojednanej pre danú položku predmetu poistenia, spĺňa kritéria uvedené v tejto klauzule bode 6/ v bode d/. Z tohto bodu klauzuly 04L004, vyplýva, že limit plnenia do 2 222 222,- Sk, je predmet poistenia uzamknutý v sejfe s dvoma trezorovými zámkami kód kľúče, uzamykací mechanizmus, musí obsahovať minimálne tri zamykacie kamene, stenový sejf vážiaci minimálne 50 kg, alebo uložený sejf vážiaci minimálne 300 kg s rovnakými zámkami, alebo sejf vážiaci minimálne 200 kg, ukotvený do murovanej steny betónovej podlahy tak, že jeho demontáž možno vykonať iba po jeho odomknutí. Z bodu 6 e/ klauzuly 04L004, na ktorý sa rozhodnutie odvoláva, vyplýva, že limit plnenia do 6 000 000,- Sk, musí byť predmet poistenia uzamknutý v sejfe s dvoma trezorovými zámkami, kód, kľúče alebo kľúč uzamykací mechanizmus, musí obsahovať minimálne 6 uzamykacích kameňov, nadpriemerná ochranu sejfu proti mechanickým nástrojom, čiastočne proti elektrickým nástrojom - voľne vložený sejf vážiaci 500 kg, alebo sejf vážiaci minimálne 400 kg, ukotvený do betónovej podlahy tak, že jeho demontáž možno vykonať iba po jeho odomknutí, alebo rovnaký sejf ukotvený v podlahe, natrvalo. Najvyšší súd Slovenskej republiky, na základe posúdeného skutkového stavu, sa stotožnil s tvrdením v rozhodnutí odvolacieho súdu, že fakt, že žalobca nemal predmet poistenia zabezpečený do limitu plnenia podľa bodu 6 písmeno e/ klauzuly, ale iba podľa písmena d/ do limitu plnenia 2 miliónov Sk, sporný nie je.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožnil aj s názorom odvolacieho súdu v tom smere, že prvostupňový súd pochybil, keď skutkový stav vyhodnotil tak, že žalovaný ako poistiteľ uzavretím poistnej zmluvy, na základe predošlej obhliadky miesta poistenia deklaroval i príslušné zabezpečenie určeného limitu poistenia podľa klauzuly 04L005. Je pravdou, že pracovník žalovaného, pochybil, keď po obhliadke miesta poistenia deklaroval toto tak, že je zabezpečené podľa bodu 6 písmeno e/ klauzuly 04L0105, keď miesto poistenia bolo zabezpečené iba podľa písmena d/ do limitu plnenia do 2 miliónov Sk, ale toto pochybenie pracovníka žalovaného, nemá za následok pre posúdenie do akého limitu plnenia, bola poistná zmluva medzi žalobcom a žalovaným, uzavretá. Rozhodujúce pre posúdenie

do akého limitu plnenia, bola poistná zmluva, uzavretá je, do akého limitu plnenia mal poistený predmet plnenia zabezpečený v súlade so znením klauzúl, ktoré tvorili nedeliteľnú súčasť poistnej zmluvy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 10a ods. 1 O. s. p.) na základe takto posúdeného skutkového a právneho stavu dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu je vecne správne a dovolanie žalobcu v zmysle § 234a ods. 1 O. s. p. ako právne nedôvodné, zamietol.

O trovách dovolacieho konania rozhodol tak, že žalovanému náhradu trov dovolacieho konania, nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

V Bratislave 11. septembra 2009

JUDr. Jana Zemaníková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková